

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220200761
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8220200761.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Branislava Brezu v spore žalobkyne: K.. K. J., R.. XX.XX.XXXX, D. Ĥ.Á. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpenej: Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO: 52 635 970, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 25.06.2020 č. k. 5Csp/34/2020-75 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok.

II. Priznáva sa žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 500,00 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 1 ods. 2, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojich práv ustanovených osobitným predpisom v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 7Csp/138/2017. V predmetnom konaní žalobkyňa voči žalovanému aktívne uplatňovala svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.381,92 eura s úrokom z omeškania, pričom bola úspešná o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.323,42 eura s úrokom z omeškania. Právoplatným ukončením konania vo veci samej na Okresnom súde Bardejov sp. zn. 7Csp/138/2017 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva, resp. povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadostučinenie. Podľa súdu prvej inštancie bol to žalovaný, ktorý koncipoval obsah formulárovej zmluvy o úvere, ktorú súd vyhodnotil ako bezúročnú a bezpoplatkovú z dôvodu, že nebola dodržaná predpísaná písomná forma spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, ako opísal tamojší súd v označenom rozsudku. Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred nepriateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Má právo, aby mu na podpis bola predložená taká zmluva, ktorá obsahuje všetky náležitosti vyžadované

zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Vyhodnotiac všetky okolnosti prípadu súd prvej inštancie považoval za primerané žalobkyňou žiadané finančné zadosťučinenie vo výške 500,00 eur v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Súd prvej inštancie pri určení výšky zohľadnil aj výšku bezdôvodného obohatenia, ku ktorej došlo, pričom žalovaný sa takto obohatil o sumu 1.323,42 eura, keď žalobkyňa poskytol finančné prostriedky iba vo výške 873,08 eura, avšak prijal od nej finančné prostriedky vo výške 2.196,50 eura. Suma 500,00 eura ako finančné zadosťučinenie je primeraná pre dovŕšenie satisfakcie porušených práv žalobkyne ako spotrebiteľa a súčasne žalovaného sankcionuje tak, že svojím účinkom prispieva k upusteniu od uplatňovania obdobných nekalých praktík voči iným spotrebiteľom.

4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalobkyňa bola v konaní v celom rozsahu úspešná, preto súd priznal žalobkyňi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že napádaný rozsudok je objektívne nepreskúmateľný, čo sa týka skutkových a právnych dôvodov, ktoré súd prvej inštancie vzal ako relevantné pri závere, že práve suma 500 eur je sumou zodpovedajúcou zákonnej požiadavke na primerané finančné zadosťučinenie. V prípade napádaného rozsudku (bod 15. odôvodnenia) súd prvej inštancie uvádza len akúsi formu sumarizácie jedného faktu (o výške obohatenia) a poukazuje na funkcie zadosťučinenia s tým výsledkom, že konštatuje, že práve suma 500 eur je primeraná. Je toho názoru, že takéto odôvodnenie nie je možné považovať za preskúmateľné a určité na to, aby zodpovedalo základnú otázku nadväzujúcu na požiadavku vyplývajúcu zo zákona - primeranosť zadosťučinenia. Napádaný rozsudok nespĺňa ani základné požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia tak, ako ich definuje ustanovenie § 220 CSP, keďže neobsahuje žiadny záver súdu (či už skutkový alebo právny) vo vzťahu k predmetu sporu, predovšetkým skutkové závery odôvodňujúce základ nárok, jeho výšku. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti podal žalovaný proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyňa uviedla, že žalovaný neuviedol v rámci odvolania také dôvody, na základe ktorých by bolo potrebné zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu, v akom ho žalovaný napadol odvolaním. Považovala rozsudok za riadne odôvodnený a vychádzajúci z relevantnej právnej úvahy a výsledkov dokazovania. Navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Odvolací súd sa najprv vypořiadal s odvolacou námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

9. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe o vydanie primeraného finančného zadosťučinenia vyhovel (tak v prípade samotného nároku i výšky, keď prihliadol na výšku bezdôvodného obohatenia 1.323,42 eura na strane žalovaného, ako aj sankčnú funkciu, aby žalovaný od uplatňovania obdobných nekalých praktík voči iným spotrebiteľom v budúcnosti upustil). Odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

11. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

12. „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

13. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde, vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej

14. Vo veci sp. zn. 7Csp/138/2017 Okresného súdu Bardejov sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplata sumy 1.381,92 eura s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia. Vo vzťahu k uplatnenému nároku mala žalobkyňa v konaní takmer plný úspech, keď Okresný súd Bardejov rozsudkom zo dňa 10.07.2018, č. k. 7Csp/138/2017-64 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.02.2019, č. k. 7Co/144/2018-108 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 1.323,42 eura s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol. Rozsudok vo vyhovujúcom výroku nadobudol právoplatnosť dňa 28.02.2019. Právoplatným ukončením konania vo veci 7Csp/138/2017 Okresného súdu Bardejov bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 29.04.2020.

15. V prípade žalovaného, ako to vyplýva z rozsudku č.k. 7Csp/138/2017-64 zo dňa 10.07.2018 Okresného súdu Bardejov, s ktorým sa súd prvej inštancie oboznámil aj v tomto konaní, išlo o závažné porušenie práv a povinností zameraných na ochranu spotrebiteľa, keď v prípade uzavretia revolvingovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 26.03.2014 nebola dodržaná písomná forma ohľadne údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov podľa § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z., čo bolo sankcionované v zmysle § 11 ods. 1 predmetného zákona tým, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Podľa Okresného súdu Bardejov, ak v predmetnej úverovej zmluve nedošlo k zhode v údajoch o výške RPMN v žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru a údajom o výške RPMN v časti o schválenom revolvingovom úvere, možno na danú situáciu hľadieť tak, ako keby tam de facto údaj o výške RPMN ani uvedený nebol. Je preto treba vyvodiť opatrenie, ktoré pre tento inštitút reguluje osobitný predpis (zákon č. 129/2010 Z.z.), a to bezúročnosť pre neuvedenie RPMN, alebo pre uvedenie chybných RPMN. Odvolací súd, vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva voči dodávateľovi uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie.

16. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším porušovateľom spotrebiteľských práv. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy, ako aj na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv, odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že priznaná suma finančného zadosťučinenia 500 eur je adekvátna a postačujúca. Odvolací súd je toho názoru, že takéto finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur vo vzťahu k žalobkyni ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Z rozsudku č.k. 7Csp 138/2017-64 zo dňa 10.07.2018 vyplýva, že súd v predmetnom konaní po zohľadnení reálne poskytnutej čiastky úveru zo strany žalovaného ako veriteľa vo výške 873,08 eura a úhrady žalobkyne v prospech veriteľa vo výške 2.196,50 eura, uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 1.323,42 eura. Suma 500 eur nepredstavuje ani polovicu výšky bezdôvodného obohatenia, o ktorú sa v pôvodnom konaní snažil žalovaný obohatiť od žalobkyne. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, čo viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tak sa stalo aj v prejednávanej veci.

17. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

18. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, ktorá podala vyjadrenie voči odvolaniu žalovaného, a preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).